

РЕШЕНИЕ

№ 16500

гр. София, 29.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 66 състав, в публично заседание на 21.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Теодора Василева

при участието на секретаря Ася Лекова, като разгледа дело номер **2280** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 172, ал. 5 от Закона за движението по пътищата (ЗДвП).

Образувано е по жалба на И. Н. С. от [населено място], подадена чрез адвокат С. С., срещу Заповед за прилагане на принудителна административна мярка № GRAM-1638212 от 07.02.2026 г., издадена от командир на отделение към Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР), 01 Районно управление, с която на основание чл. 171, т. 1, б. з), гг) от ЗДвП е приложена принудителна административна мярка – временно отнемане на свидетелство за управление на моторно превозно средство (СУМПС) на водач, който е извършил нарушение по чл. 175, ал. 3 от ЗДвП, до решаване на въпроса за отговорността, но не повече от шест месеца.

С жалбата се излагат доводи за незаконосъобразност на оспорената заповед. Твърди се, че още в деня на проверката са премахнати всички отрицателни последици от нарушението – управление на автомобил с прекратена регистрация. Излагат се и съображения, че в случая се касае за невиновно поведение, тъй като жалбоподателят не е собственик на автомобила, който е управлявал.

Прави искане оспорената заповед да бъде отменена като незаконосъобразна. В откритото съдебно заседание жалбоподателят се представлява от адвокат С., който прави искане за присъждане на адвокатско възнаграждение на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата (ЗА).

Ответникът – командир на отделение към СДВР, 01 Районно управление, чрез процесуален представител юрк. А., в откритото съдебно заседание моли оспорената заповед да бъде потвърдена. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд – София-град, III отделение, 66 състав, при извършената проверка по чл.

168, ал. 1 АПК, намира за установено от фактическа страна следното:

На 07.02.2026 г. в [населено място] жалбоподателят е управлявал лек автомобил „И. ФХ 30 Д“ с рег. [рег.номер на МПС], собственост на Ц. И. Д.. При извършената от служители на СДВР проверка е установено, че автомобилът е със служебно прекратена регистрация, считано от 11.11.2025 г., поради липса на сключена валидна застраховка „Гражданска отговорност“. За констатираното е съставен Акт за установяване на административно нарушение серия ГА № 3739457, като установеното е квалифицирано като нарушение на чл. 140, ал. 1, пр. първо от ЗДвП.

На същата дата е издадена и оспорената Заповед за прилагане на ПАМ № GРАМ-1638212, с която на жалбоподателя е приложена мярка по чл. 171, т. 1, б. з), г) ЗДвП – временно отнемане на СУМПС на водач, който е извършил нарушение по чл. 175, ал. 3 от ЗДвП, до решаване на въпроса за отговорността, но не повече от шест месеца.

По делото е приложена застрахователна полица „Гражданска отговорност“, сключена и заплатена на 07.02.2026 г. в 11:06 ч. за процесния автомобил. От представената справка от автоматизираната информационна система на МВР се установява, че на 07.02.2026 г. в 11:06 ч. е отразено служебно възстановяване на регистрацията на автомобила поради наличие на валидна застраховка.

Заповедта е връчена лично на 07.02.2026 г., а жалбата е подадена чрез административния орган на 12.02.2026 г.

При така установената фактическа обстановка настоящият състав намира от правна страна следното:

Жалбата е допустима – подадена от надлежна страна – адресат на обжалвания акт, имаща право и интерес от оспорването, в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК във връзка с чл. 172, ал. 5 от ЗДвП, срещу подлежащ на съдебен контрол акт.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Съгласно чл. 172, ал. 1 от ЗДвП принудителните административни мерки по чл. 171, т. 1, 2, 2а, 4, т. 5, б. а), т. 6 и 7 се прилагат с мотивирана заповед от ръководителите на службите за контрол по този закон съобразно тяхната компетентност или от оправомощени от тях длъжностни лица. По делото е приложена (л. 51) Заповед № 8121з-1632/02.12.2021 г. на министъра на вътрешните работи за определяне на служби за контрол по ЗДвП – структури на МВР. На основание чл. 165 от ЗДвП и чл. 33, т. 9 ЗМВР, с т. 1.3 от заповедта областните дирекции на МВР и СДВР, в рамките на обслужваната територия, са определени да осъществяват контрол по ЗДвП. На основание законовата делегация на чл. 172, ал. 1 ЗДвП директорът на СДВР със Заповед № 513з-12086/14.10.2025 г. (л. 50) е определил длъжностните лица, оправомощени да издават заповеди за прилагане на ПАМ по чл. 171, т. 1, 2, 2а, 2б, 4, 5, б. а) и т. 6 от ЗДвП, сред които полицейски органи по чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР в отдел „Пътна полиция“ при СДВР, отдел „Охранителна полиция“ при СДВР, секторите „Охранителна полиция“ в районните полицейски управления при СДВР и отдел „Специализирани полицейски сили“ при СДВР.

Процесната заповед е издадена от И. П. И., който съгласно приложената по делото (л.49) заповед заема длъжността командир на отделение в група „Охрана на обществения ред“ на сектор „Охранителна полиция“ към 01 Районно управление при СДВР. Тази длъжност е в обхвата на посочената Заповед № 513з-12086/14.10.2025 г., поради което съдът приема, че оспореният индивидуален административен акт е издаден от материално и персонално компетентен орган.

Оспорената заповед е в писмена форма и съдържа индивидуализация на органа, адресата, правното основание и разпоредената мярка, поради което формално не се установява порок във формата, който сам по себе си да води до отмяна.

Спорът по делото се концентрира върху това дали при издаването на заповедта са спазени

административнопроизводствените правила, дали са били налице материалноправните предпоставки за прилагане на мярката и дали същата съответства на целта на закона.

В разпоредбата на чл. 171, т. 1, буква з) от ЗДвП (нова – ДВ бр. 64 от 2025 г., в сила от 07.09.2025 г.) е предвидено за осигуряване на безопасността на движението по пътищата и за преустановяване на административните нарушения да се прилага принудителна административна мярка „временно отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство“ на водач, извън случаите по букви а)–ж), който при управление на моторно превозно средство е извършил нарушение по този закон, за което е предвидено налагане на наказание лишаване от право да се управлява моторно превозно средство – до решаване на въпроса за отговорността му, но за не повече от: гг) 6 месеца – за нарушенията по чл. 175, ал. 2 и ал. 3, чл. 176, ал. 1, чл. 178ж, ал. 2 и чл. 182, ал. 5.

В чл. 175, ал. 3 от ЗДвП (изм. ДВ бр. 64 от 2025 г., в сила от 07.09.2025 г.) е предвидено да се наказва с лишаване от право да управлява моторно превозно средство за срок от 6 месеца и с глоба 500 лв. водач, който управлява моторно превозно средство, което не е регистрирано по надлежния ред или е регистрирано, но е без табели с регистрационен номер.

В процесната заповед е прието от фактическа страна, че жалбоподателят е управлявал моторно превозно средство със служебно прекратена регистрация, като деянието е квалифицирано като нарушение на чл. 140, ал. 1, предл. първо от ЗДвП. По аргумент от тази разпоредба управлението на моторно превозно средство със служебно прекратена регистрация се приравнява на управление на нерегистрирано по надлежния ред МПС, поради което по принцип е налице фактическата хипотеза на чл. 175, ал. 3 от ЗДвП, която попада в приложното поле на чл. 171, т. 1, б. з), гг) от ЗДвП.

В заповедта обаче не е посочен точният момент на нейното издаване. Макар този реквизит да не е изрично предвиден като задължителен от закона, в конкретния случай той има съществено значение с оглед на установените по делото факти. От събраните доказателства е безспорно установено, че в рамките на същия ден – 07.02.2026 г. – е сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ за процесния автомобил, като това е станало в 11:06 ч. От приложената справка от автоматизираната информационна система на МВР се установява още, че на същата дата – в 11:06 ч. – е отразено служебно възстановяване на регистрацията на автомобила поради наличие на валидна застраховка.

При липса на данни за точния момент на издаване на заповедта съдът е лишен от възможността да установи дали към този момент действително са били налице материалноправните предпоставки за прилагане на мярката, а именно – наличие на служебно прекратена регистрация на автомобила поради липса на застраховка „Гражданска отговорност“. Този порок не е само формален, доколкото в конкретния случай времевата последователност на релевантните факти е от съществено значение за преценката дали към момента на издаване на заповедта е съществувало противоправно състояние, което да обоснове необходимостта от прилагане на административна принуда. Липсата на яснота относно този момент пречатства осъществяването на ефективен съдебен контрол върху законосъобразността на акта и представлява съществено нарушение на административнопроизводствените правила.

Наред с това, обстоятелството, че причината, послужила като основание за прилагане на процесната принудителна административна мярка, е била отстранена незабавно след установяването ѝ, е от съществено значение за преценката дали при конкретните факти прилагането на мярката е било необходимо и дали същата съответства на целта на закона. Принудителните административни мерки по чл. 171 от ЗДвП имат превантивен и преустановителен характер. Те не представляват санкция за вече извършено административно

нарушение, а средство за предотвратяване или преустановяване на нарушение и за гарантиране на безопасността на движението по пътищата. Именно поради това тяхното прилагане следва да бъде съобразено с конкретната фактическа обстановка и с необходимостта от защита на обществения интерес, който законът цели да охранява.

В конкретния случай установеното нарушение е било преодоляно в рамките на същия ден. При тези обстоятелства продължаващото действие на мярката „временно отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство“ не допринася за постигане на целите на закона, тъй като противоправното състояние вече не съществува и липсва опасност от неговото продължаване.

Следва да се отчете и че законодателят е предвидил различни правни последици за подобно поведение. При липса на задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ са уредени специални принудителни административни мерки – по чл. 171, т. 1, б. е) от ЗДвП спрямо водача и по чл. 171, т. 2, б. в) от ЗДвП спрямо самото пътно превозно средство – до отстраняване на нарушението. Отделно от това, при управление на моторно превозно средство, което не е регистрирано по надлежния ред, законът предвижда и административнонаказателна отговорност по чл. 175, ал. 3 от ЗДвП, а в определени хипотези подобно поведение може да осъществява и състав на престъпление по чл. 345, ал. 2 от Наказателния кодекс. Наличието на тази многостепенна правна уредба налага принудителните административни мерки да се прилагат с оглед конкретните факти и тяхната превантивна цел, а не механично. Когато противоправното състояние е вече преодоляно и липсва опасност от неговото продължаване, прилагането на мярката по чл. 171, т. 1, б. з), г) от ЗДвП губи своята превантивна и преустановителна функция и на практика се превръща в допълнителна санкция за вече извършеното нарушение, което е несъвместимо с правната природа на принудителните административни мерки по чл. 171 от ЗДвП.

В тази връзка следва да бъде съобразена и актуалната практика на Върховния административен съд (ВАС), съгласно която при преценката за законосъобразност на принудителните административни мерки съдът следва да съобрази не само формалното наличие на предпоставките за тяхното прилагане, но и дали при конкретните факти административната принуда действително реализира преследваната от закона цел. В този смисъл са Определение № 533/19.01.2026 г. по адм. дело № 12298/2025 г., Определение № 1738/16.02.2026 г. по адм. дело № 1267/2026 г. и Определение № 1661/13.02.2026 г. по адм. дело № 979/2026 г. на ВАС, в които се приема, че когато към момента на издаване на акта или непосредствено след това са настъпили обстоятелства, от които следва, че защитимата от закона цел е вече постигната, продължаването на административната принуда не може да с разглежда изолирано от конкретната фактическа ситуация и не може да се ползва с презумпция за автоматична съразмерност.

В разглеждания случай целта на закона – да се гарантира наличие на задължително застрахователно покритие за участието на автомобила в пътното движение – е била постигната практически незабавно. При това положение продължаващото действие на мярката „временно отнемане на СУМПС“ не е насочено към преустановяване или предотвратяване на нарушение, а води до ограничаване на правата на жалбоподателят без да е налице реална необходимост от това.

Към изложеното следва да се добави и че жалбоподателят не е собственик на автомобила, който е управлявал и който е с прекратена регистрация. В тази връзка с жалбата са изложени аргументи, че се касае за безвиновна отговорност на жалбоподателя. Следва да приеме, че принудителната административна мярка по чл. 171 от ЗДвП не е обусловена от субективното отношение на водача и липсата на уведомяване сама по себе си не изключва възможността за прилагане на мярката.

Независимо от това фактът на незнание има значение при общата преценка на конкретния случай, доколкото сочи на липса на съзнателно поведение от страна на водача, насочено към заобикаляне на законовите изисквания. В съчетание с обстоятелството, че нарушението е било отстранено незабавно след установяването му, това допълнително подкрепя извода, че прилагането на процесната мярка в конкретния случай е в несъответствие с целта на закона.

При тази фактическа обстановка следва да бъде съобразен и принципът на съразмерност по чл. 6 от АПК, съгласно който административните актове следва да ограничават правата и законните интереси на гражданите само доколкото това е необходимо за постигане на целта, за която са издадени. В конкретния случай противоправното състояние е било преустановено незабавно, поради което продължаващото действие на мярката води до ограничаване на правата на жалбоподателя без да е налице реална необходимост от административна принуда.

С оглед на изложеното съдът намира, че оспорената заповед е издадена при съществено нарушение на административнопроизводствените правила и в несъответствие с целта на закона, поради което следва да бъде отменена като незаконосъобразна.

При този изход на спора разноски на ответника не се дължат.

Такива на основание чл. 143, ал. 1 от АПК се дължат на жалбоподателя, като по делото са претендирани единствено такива за адвокатско възнаграждение по реда на чл. 38, ал. 2 от ЗА, но не и за заплатена държавна такса.

По делото са представени пълномощно и договор за правна защита и съдействие от 12.02.2026 г., в който е посочено, че е предоставена безплатна правна помощ на основание на чл. 38, ал. 1, т. 3, предл. 2 от ЗА. Когато в съдебното производство насрещната страна дължи разноски, съгласно чл. 38, ал. 2 от ЗА адвокатът, оказал на страната безплатна правна помощ, има право на адвокатско възнаграждение определено по реда чл. 36, ал. 3 и ал. 4 от ЗА. За да упражни адвокатът това свое право, е достатъчно да представи сключен със страната договор за правна защита и съдействие, в който да посочи, че договореното възнаграждение е безплатно на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 от ЗА, като не се нуждае от доказване обстоятелствата посочени в т. 3. Посочените предпоставки в случая са налице, поради което следва да бъде заплатено от ответника адвокатското възнаграждение. Възнаграждението се определя в размер равностойността в евро на 1000,00 лв., а именно 511,29 евро, и съответства на положения от адвоката труд предвид фактическата и правна сложност на делото, като за ориентир се взима минималния размер по чл. 8, ал. 3 от Наредбата № 1/09.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатската работа.

Предвид изложеното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ АПК, Административен съд – София-град, III отделение, 66 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед за прилагане на принудителна административна мярка № GRAM-1638212 от 07.02.2026 г., издадена от командир на отделение към Столична дирекция на вътрешните работи, 01 Районно управление.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на адвокат С. Д. С. от Софийска адвокатска колегия на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата сумата от 511,29 (петстотин и единадесет евро и двадесет и девет евроцента) евро.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване, съгласно чл. 172, ал. 5, изр. второ от ЗДвП.

СЪДИЯ: